

Stichting Faunabeheereenheid Gelderland
Van Twickelostraat 13
7411 SC DEVENTER

Datum

10 juli 2019

Zaaknummer

2019-006376

Onderwerp

Verlenen ontheffing

Inlichtingen bijProvincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl**Blad**

1 van 10

Datum ontheffing

10 juli 2019

Zaaknummer ontheffing

2019-006376

Locatie

Gelderland

Activiteit

Wet natuurbescherming: Verlenen van ontheffing

Geachte heer, mevrouw,

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Stichting Faunabeheereenheid Gelderland (FBE), hierna te noemen de aanvrager, van 13 mei 2019, om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 13 mei 2019 ontvingen wij een aanvraag van de FBE, die namens het Ministerie van Defensie, Commando Luchtstrijdkrachten, een ontheffing aanvraagt voor het verstoren, vangen, vervoeren en doden van vogels en het wegnemen van nesten en eieren van vogels op Militair Luchtvaartterrein Deelen. Dit om vogelaanvaringen met vliegtuigen te voorkomen, in het kader van vliegverkeerveiligheid. Deze ontheffing is al eens verleend onder de Flora en Faunawet, met zaaknummer 2009-007396.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het artikel 3.1 lid 1 t/m 4 Wnb het opzettelijk verstoren, vangen en doden van vogels en het wegnemen van vogelnesten en -eieren, artikel 3.2 lid 6 Wnb het vervoeren van vogels en artikel 3.34 lid 1 Wnb uitzetten van dieren.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum

10 juli 2019

Zaaknummer

2019-006376

Blad

2 van 10

Hierbij is niet gespecificeerd welke vogelsoorten het betreft, de aanvraag geldt voor alle vogelsoorten die potentieel voor problemen kunnen zorgen. De ontheffing wordt aangevraagd voor jaarrond gebruik vanaf heden tot 1 juli 2025.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het gebruik van de volgende middelen en methoden conform artikel 3.9 lid 1 onder a, c, e, h en i en 3.9 lid 2 c, e en g, in samenwerking met artikel 3.13 Besluit natuurbescherming (Bnb):

- Het gebruik van het geweer voor zonsopgang en na zonsondergang (24 uur lang);
- Kogel- en hagelgeweer;
- Jachtvogels zijnde; havik, slechtvalk en woestijnbuizerd;
- Kraaienvangkooi, in combinatie met lokvoer en/of lokvogel;
- Bal-chatri;
- Slag-, snij-, of steekwapens.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van artikel 3.3 lid 4b onder 2 en artikel 3.17 Wnb genoemde belang:

- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

Toetsingskader*Absolute voorwaarden*

Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) Zij is nodig, geredeneerd vanuit de wettelijk erkende belangen die zijn genoemd in artikel 3.17, eerste lid van de Wnb, zoals bijvoorbeeld landbouwschade;
- c) De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (Vogelrichtlijn), of er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan (Habitatrichtlijn en andere soorten).

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikelen 3.3 lid 1 t/m 4, 3.4 lid 2, 3.17 en 3.34 lid 3 van de Wet natuurbescherming.

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Stichting Faunabeheereenheid Gelderland, van Twickelostraat 13 te Deventer.

Voor het opzettelijk verstoren, vangen, vervoeren, uitzetten en doden van wild levende vogels en voor het wegnemen van vogelnesten en -eieren.

en voor het gebruik van de bemachtigings- en dodingsmiddelen, onderscheidenlijk methoden, op grond van het bepaalde in artikelen 3.9 lid 1 onder a, c, e, h en i en lid 2 c en g, 3.13 Bnb en 3.25, lid 1 Wnb:

- Kogel- en hagelgeweer;
- Jachtvogels zijnde; havik, slechtvalk en woestijnbuizerd;
- Kraaienvangkooi, in combinatie met lokvoer en/of lokvogel;
- Bal-chatri;
- Slag-, snij-, of steekwapens.

en voor het gebruik van de volgende methoden, op grond van het bepaalde in artikel 3.9 lid 2 onder e (4°) Bnb:

- Het jaarrond gebruik van het geweer op zon- en feestdagen en van na zonsondergang en voor zonsopgang (24 uur lang).

Datum

10 juli 2019

Zaaknummer

2019-006376

Blad

4 van 10

VOORSCHRIFTEN

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wnb de volgende voorschriften verbonden.

Algemene voorschriften

De algemene voorschriften (A t/m E) en begrippenlijst bij ontheffingen aan de Stichting Faunabeheereenheid Gelderland, zoals deze van toepassing zijn op het moment dat van de ontheffing gebruik wordt gemaakt, zijn van toepassing en worden als herhaald en ingelast beschouwd. Deze zijn te raadplegen op de website www.faunabeheereenheid.nl/gelderland/publicaties

Reikwijdte

De ontheffing geldt voor Militair Luchtvaartterrein Deelen.

Specifieke voorschriften**F PERIODE**

1. De ontheffing eindigt op 1 juli 2025.
2. Het gebruik van de ontheffing is jaarrond toegestaan, ook op zon- en feestdagen.

G GEBIED

1. Binnen het Militair Luchtvaartterrein Deelen (zie bijlage voor kaart).

H MIDDELEN EN GEBRUIK

1. Middelen zijn toegestaan zoals benoemd in het besluit waar deze voorschriften onderdeel van zijn.
2. Gebruik van het geweer is 24 uur per dag toegestaan.
3. Het doden van de Natura 2000-doelsoorten wespandief, nachtzwaluw, ijsvogel, draaihal, zwarte specht, boomleeuwrik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier is niet toegestaan. Van deze soorten mogen enkel nesten of eieren weggenomen worden als dit onder toezicht is van een deskundig persoon¹.
4. Een kraaienvangkooi is toegestaan als dit gemeld is bij de FBE inclusief locatie in de vorm van coördinaten.
5. Aan de kraaienvangkooi worden de volgende eisen gesteld:

¹ Onder een deskundige persoon wordt verstaan een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
 - als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.
- Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wnb, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

- a. De vangkooi mag niet geheel of gedeeltelijk van flexibele netten zijn gemaakt;
 - b. De maaswijdte van het gaas is minimaal 50 mm;
 - c. Het gebruik van kunstlokvogels en levende lokvogels is toegestaan. Als gebruik wordt gemaakt van een levende lokvogel dient te worden voldaan aan de wettelijke voorschriften²;
 - d. Lokvoer is toegestaan met uitzondering van dierlijke eiwitten.
6. De vangkooi moet voorzien worden van voldoende water, voedsel, lucht, beschutting en bewegingsruimte.
 7. De gebruiker van de ontheffing is verplicht minimaal eenmaal per etmaal de gevangen zwarte kraaien op een zo snel mogelijke manier te doden, zonder onnodig lijden met behulp van de aangewezen middelen. Ook worden andere vogel- en diersoorten worden onmiddellijk vrijgelaten.
 8. In geval dat voorschrift H 4 t/m 7 niet in acht kunnen worden genomen moet de vangkooi buiten gebruik³ worden gesteld. Daarbij dient in ieder geval te worden gezorgd dat in de kooi geen vogels of andere dieren gevangen kunnen raken of de vangkooi door derden in gebruik kan worden genomen.
 9. Bij het afmelden van afschot in het faunaregistratiesysteem moet het middel 'vangkooi' worden gekozen.

² Art 3.9 lid 8 Bnb: De aanwijzing van lokvogels, bedoeld in het tweede lid, aanhef en onderdeel c, geldt, indien het levende lokvogels betreft, uitsluitend indien: (a). het eksters, kauwen, zwarte kraaien, ganzen, eenden of spreeuwen betreft, die worden gebruikt voor het vangen van eksters, kauwen, zwarte kraaien, ganzen, eenden, onderscheidenlijk spreeuwen met vangkooien, kastvallen of vangnetten; (b). de vogels zijn gefokt; (c). de vangkooien en kastvallen zodanig zijn vervaardigd dat in de kooi of val geen lichamelijk contact mogelijk is tussen de lokvogel en het te vangen dier; (d). de vogels niet verminkt of blind zijn, en (e). de vogels beschikken over voldoende voedsel, water, lucht, beschutting en bewegingsruimte en worden ook overigens gehouden overeenkomstig de eisen gesteld bij of krachtens de Wet dieren.

³ Onder buiten gebruik stellen wordt in deze verstaan: (a) Het mechanisme is zodanig afgedekt waardoor vogels hierdoor de kooi niet kunnen betreden. (b) Lokvogels en eventueel aanwezig lokvoer uit de kooi zijn verwijderd. (c) Minimaal één zijopening of deur is opengezet en zodanig geborgd dat eventueel toch onbedoeld ingevangen vogels en andere soorten ongehinderd en direct de kooi kunnen verlaten. Indien genoemde maatregelen niet zijn getroffen geldt de kooi als "vang klaar" en als ingezet middel waarop de voorwaarden van deze ontheffing van toepassing zijn.

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Aanleiding

Ten behoeve van de beperking van de schade en overlast als bedoeld in artikel 3.1 Wnb, kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen als bedoeld in artikel 3.3 Wnb. Dit in het belang van de luchtverkeerveiligheid indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk gedaan wordt aan de staat van instandhouding (hierna: SvI) van de soorten.

Belang

In onderhavig geval wordt de ontheffing aangevraagd op basis van het volgende wettelijk erkende belang:

- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer.

Botsingen tussen vliegtuigen en vogels (vogelaanvaringen) betekenen niet alleen een grote schadepost; ook de vliegveiligheid is in het geding, zeker als er een aanvaring plaatsvindt op een kritiek moment van de vlucht, zoals start en landing.

Alle vogelsoorten kunnen bij vogelaanvaringen betrokken zijn. De meeste vogelaanvaringen gebeuren met soorten van het open terrein/grasland, welke ook algemeen zijn op vliegvelden. Deze trekken vogelsoorten aan zoals torenvalken, buizerds; meeuwen, kieviten, reigers, kraaiachtigen en spreeuwen. De gevolgen van een vogelaanvaring zijn groter bij zwaardere-soorten zoals ganzen, aalscholvers, eenden en grote roofvogels, of vogelgroepen zoals van spreeuwen en kieviten.

Evaluatie van de beheerperiode 2009-2018 laat zien dat er 3.479 vogelinspectieronden zijn gehouden, waarvan 365 verjaagacties benodigde. De meeste verjaagde soorten waren houtduif, blauwe reiger, kievit, spreeuw, veldleeuwerik, kramsvogel en zwarte kraai. Incidenteel worden op basis van de ontheffing dieren gedood. Het gaat dan om dieren die zich niet laten verjagen en structureel terugkomen, of dieren die acuut gevaar voor de luchtverkeersveiligheid vormen. In 2018 leidde dit tot het afschot van 15 holenduiven. Tot slot waren er de afgelopen jaren twee vogelaanvaringen.

De diversiteit aan soorten laat zien dat het niet mogelijk is om op voorhand soorten of soortgroepen aan te wijzen, of uit te sluiten, als risicovol in het kader van de vliegveiligheid.

Conclusie

Na beoordeling van de aanvraag komen wij tot de conclusie dat relevante wettelijke belangen hier aan de orde zijn. Er is voldaan aan de absolute voorwaarde dat sprake is van een wettelijk belang zoals genoemd in artikel 3.3 lid 4 van de Wnb waarvoor ontheffing kan worden verleend.

Andere bevredigende oplossing

Er bestaan verschillende methoden om aanvaringen met vogels op en rondom vliegvelden te voorkomen. De Klu (Koninklijke Luchtmacht) heeft vogelwachten in dienst die zich bezighouden met de preventie van vogelaanvaringen op de vliegbases. Dit gaat altijd onder begeleiding door biologen van de staf. De Klu maakt hierbij gebruik van het document 'Instructie Vogelaanvaringspreventie' (IVAP). Hierin is de aanpak van de Klu vastgelegd.

De passieve preventie bestaat dat ernaar gestreefd wordt het terrein rond de startbanen voor vogels onaantrekkelijk maken. Verschrallend beheer blijkt hierbij succesvol, en is daarom vastgelegd in regelgeving en opgenomen in de financiële meerjarenplanning voor onderhoud van de terreinen. Van 2017/2018 worden alle vliegbases uitgerust met vogelradars, om de vliegbewegingen rond de startbaan beter in de gaten te kunnen houden. Vertrekkende vliegtuigen kunnen zo nodig kort worden vastgehouden om vogelaanvaringen te voorkomen.

De actieve preventie betreft het actief optreden door de vogelwachten, indiende situatie daartoe aanleiding geeft, in de meeste gevallen betreft het verjaagacties met behulp van pyro-akoestische middelen, vogelafweerpistool en angstkreten.

Sommige vogels blijven zorgen voor grote problemen en vereisen een speciale aanpak. Zo kunnen bijvoorbeeld roofvogels worden weggevangen en vervolgens op grote afstand van het vliegveld weer worden vrijgelaten. Ook kunnen nesten van weidevogels en roofvogels worden verstoord, om daarmee extra vliegbewegingen van deze vogels te voorkomen. In het uiterste geval wordt afschot toegepast. Roofvogels en kraaiachtigen kunnen worden gevangen met behulp van een vangkooi (bal-chatri).

Uit rapportages blijkt dat de ingestelde vogelwachten met grote regelmaat vogelinspectierondes en gedetailleerde vogeltellingen uitvoeren. Het doden van dieren wordt slechts toegepast als laatste redmiddel. Alle aangevraagde maatregelen en middelen tezamen zijn noodzakelijk om het risico ten aanzien van de veiligheid van het luchtverkeer te minimaliseren.

Conclusie

Er zijn geen andere bevredigende oplossingen dan het gebruik van de aangevraagde middelen en methoden om de kans op vogelaanvaringen te minimaliseren.

Gunstige staat van instandhouding

Gezien het feit dat het gaat om verjaging van een beperkt aantal vogels is niet te verwachten dat de gunstige staat van instandhouding van vogelsoorten in de omgeving van het vliegveld in het geding komt. Afschot of wegvangen wordt alleen in uiterste nood toegepast en zal ook geen afbreuk van de instandhouding van soorten veroorzaken.

Echter, vliegveld Deelen is gelegen binnen Natura 2000-gebied de Veluwe, ook al is het zelf vliegveld zelf geen Natura 2000. Er dient wel rekening gehouden te worden met de Natura 2000-doelsoorten. Voor de volgende Vogelrichtlijnsoorten zijn Natura 2000-doelen gesteld: wespandief, nachtzwaluw, ijsvogel, draaihal, zwarte specht, boomleeuwerik, duinpieper, roodborsttapuit, tapuit en grauwe klauwier. Dit zijn kwetsbare soorten, die een extra zware overweging vragen. Als deze soorten overlast veroorzaken mogen ze alleen verjaagd worden en niet worden gedood.

Conclusie

Het voorkomen van vogelaanvaringen van een beperkt aantal vogels doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van soorten, met uitzondering van afschot van de vogelrichtlijnsoorten waar Natura 2000-doelstellingen voor zijn opgesteld.

Te beoordelen middelen en methoden

De volgende middelen en methoden worden aangevraagd:

- Het gebruik van het geweer 24 uur lang;
- Kogel- en hagelgeweer;
- Jachtvogels zijnde; havik, slechtvalk en woestijnbuizerd;
- Kraaienvangkooi;
- Lokvogels;
- Lokvoer;
- Bal-chatri;
- Slag-, snij-, of steekwapens.

De middelen en methoden zijn allen gericht om ten alle tijden (jaarrond, 24 uur) gevaarlijke situaties omtrent het vliegverkeer te voorkomen. Aangezien preventie en verjaging altijd de voorkeur hebben en alleen in de uiterste gevallen overgegaan wordt op afschot, hebben wij geen bezwaren tegen de aangevraagde middelen en methoden.

CONCLUSIE

Gelet op het voorgaande en in aanmerking genomen de artikelen 3.17, lid 1 en 5, en 3.34 lid 3 van de Wnb, hebben wij het volgende besloten; de gevraagde ontheffing kan worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kan eenieder schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Datum

10 juli 2019

Zaaknummer

2019-006376

Blad

9 van 10

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Kijk op www.gelderland.nl. U kunt ook contact opnemen met het Provincieloket via telefoonnummer 026 359 99 99. Houdt u het zaaknummer van deze brief bij de hand. We kunnen u dan sneller helpen.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland

Martin Kaal
Plv. teammanager Vergunningverlening

Bijlage:

- Kaart Militair Luchtvaartterrein Deelen

Juridische grondslagen

Voor deze brief gelden:

- Algemene wet bestuursrecht
- Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3

Datum

10 juli 2019

Zaaknummer

2019-006376

Blad

10 van 10

BIJLAGE

Militair Luchtvaartterrein Deelen

